

Valtuutettu Aliisa Wahlsten ym. aloite: Turku luontotyön edelläkävijäksi - ekologinen kompensaatio käyttöön Turussa maankäytön luontohaittojen hyvittämiseksi

Turku on asettanut kunnianhimoisen tavoitteen olla yksi maailman johtavista ilmasto- ja luontokaupungeista sekä luontopositiivinen vuoteen 2030 mennessä. Turussa ja Varsinais-Suomessa elää lajistoa, jota muualla Suomessa (tai jopa maailmassa) ei ole. Turun lumo-ohjelmassa todetaan, että Turku ottaa vastuun näiden lajien elinvoimaisuuden säilyttämisestä.

Ekologisen kompensaation avulla ihmisen toiminnasta luonnon monimuotoisuudelle aiheutunut haitta hyvitetään lisäämällä luonnon monimuotoisuutta toisessa kohteessa. Se ei korvaa luonnonsuojelua tai ennallistamista, mutta on toimiva ratkaisu, kun haittoja ei voida estää tai lieventää. Luonnonsuojelulaissa on säädetty yksityiskohtaisesti vapaaehtoisen ekologisen kompensaation menettelyistä sekä hyvittämisen kriteereistä. Lisäksi BOOST- hanke on julkaissut uuden, laaja- alaisessa asiantuntijatyössä kehitetyn toimintamallin ekologiseen kompensaatioon 29.1.2026.

Turussa maankäyttö ja rakentaminen aiheuttavat suuren osan kaupungin luontohaitoista, mutta lieventämishierarkian (välttäminen, minimointi, ennallistaminen, kompensointi) toteutumista ei dokumentoida vielä järjestelmällisesti. Tämä vaikeuttaa sekä luontovaikutusten arviointia että luontotyön ohjaamista. Jotta ekologinen kompensaatio toimii parhaalla mahdollisella tavalla, tarvitaan jatkuvaa ja yhdenmukaista dokumentointia. Se tukisi siten myös Turun lumo- ohjelman toimeenpanoa ja luontotietopohjan vahvistamista.

Vantaa otti ekologisen kompensaation käyttöön ensimmäisenä kaupunkina Suomessa vuonna 2025. Nyt on Turun vuoro. Ajankohta kompensaation käyttöönottoon on nyt osuva, sillä Turun luontotiekarttatyö etenee ja se voidaan integroida osaksi koko kaupungin luontojohtamista. Selkeä dokumentointimalli lieventämishierarkiaan ja ekologinen kompensaatio eivät hidasta hankkeita, vaan selkeyttävät prosesseja ja tiedonkulkua.

Ekologisen kompensaation käyttö on tärkeä osa luontopositiivisen kaupungin toimintatapoja. Haluamme, että Turku voi jatkossakin kehittyä, kasvaa ja rakentaa, kuitenkin tinkimättä luonnon arvoista. Siksi ekologinen kompensaatio ja selkeä dokumentaatio lieventämishierarkiaan tulee ottaa osaksi Turun maankäytön suunnittelua.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Turku:

1. Luo systemaattisen, riittävän kevyen ja tarkoituksenmukaisen dokumentointimallin lieventämishierarkian noudattamisesta maankäytön suunnittelussa ja hankkeiden valmistelussa.
2. Sisällyttää kompensaation toimintamallin laatimisen osaksi Turun luontotiekarttatyötä, jotta kompensaatio voidaan kytkeä kaupungin strategiseen luontojohtamiseen.
3. Käynnistää ekologisen kompensaation pilotin vähintään yhdessä kaava-hankkeessa vuonna 2026.

Kaupunginvaltuusto

23.2.2026

4. Laajentaa ekologisen kompensaation käytön kaikkiin kaavahankkeisiin viimeistään vuoden 2028 aikana.

Wahlsten Aliisa (VIHR)

Kannattajat (17 kpl)

Vähä-Heikkilä Matti (VIHR)
Rönkä Aino (VIHR)
Lindberg Essi (VIHR)
Uusitalo-Heikkinen Mervi (VAS)
Ruusunen Mimmi (KESK)
Helin Perttu (KESK)
Lumme Riina (VIHR)
Karjalainen Riitta (KESK)
Valta Sara (VAS)
Vehosmaa Anne-Maarit (KD)
Engblom Sofia (VIHR)
Weber Konsta (VIHR)
Vörlund-Wallenius Terhi (VIHR)
Furuholm Timo (VAS)
Ekman Johan (VAS)
Hersi Muhiadin (VAS)
Hautala Kaisa (KESK)